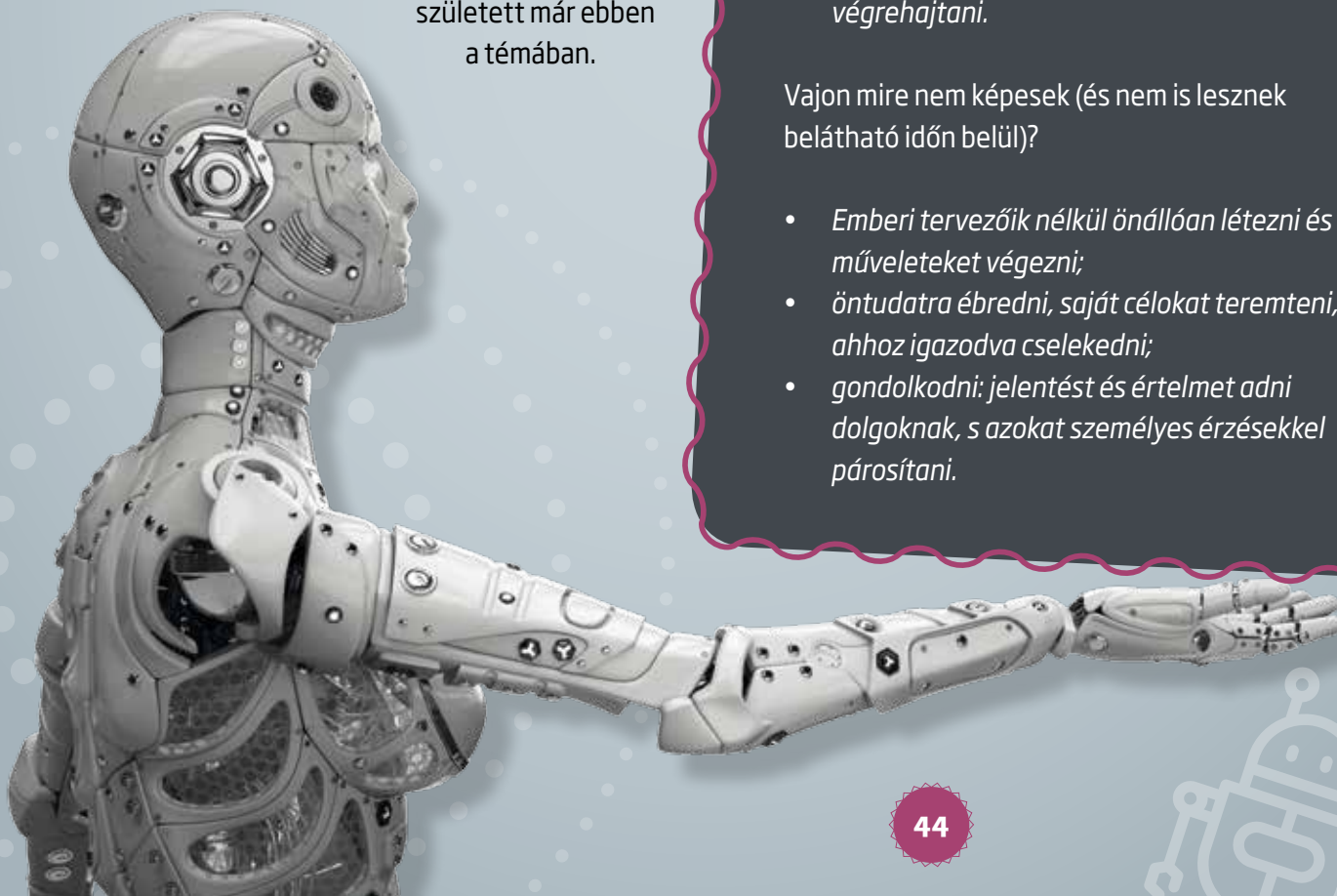

Robotok a kertek alatt

A mesék szörnyeit kellő bátorsággal és erővel le lehet győzni, de mind gyakrabban találkozunk az egyre okosabb robotok fenyegetésével. Biztos hallottál már egyes számítógépes programokról, amelyek a legjobb sakkozókát és kvízzjátékosokat is felülmúlják. Sokan attól tartanak, hogy ma még csak a játékban győznek le minket, de holnap talán kiirtják vagy rabigába hajtják teremtőiket, a náluk fejletlenebb emberiséget. Több tucat tudományos-fantasztikus regény és film született már ebben a témában.

Ami a képzeletben lehetséges, a valóságtól roppant távolságban van. Nem kell attól tartanunk, hogy a robotok benyitnak az ajtón, és kitessekelnek minket a házból. Elég, ha végiggondoljuk, mit tudnak a legfejlettebb mesterséges intelligencia-eszközök:

- számolni;
- jeleket (például hangot, betűt vagy képet) számokká és számokat jelekké alakítani;
- betáplált adatot rendszerezni és gyorsan visszakeresni;
- program alapján automatikusan műveleteket végrehajtani.

Vajon mire nem képesek (és nem is lesznek belátható időn belül)?

- Emberi tervezőik nélkül önállóan létezni és műveleteket végezni;
- öntudatra ébredni, saját célokat teremteni, és ahhoz igazodva cselekedni;
- gondolkodni: jelentést és értelmet adni dolgoknak, s azokat személyes érzésekkel párosítani.

Érdekes, hogy amíg az 1950-es években a korai robotok bumfordi bádogdobozok voltak, senki sem tartott tőlük. Ahogy a rajzokon, képeken és filmekben egyre emberszerűbbek lettek, akár az emberrel összetéveszthetővé váltak, félelmetesebbnek is látjuk őket. Van, aki úgy hiszi, a robotokban, akár csak a mesebeli szörnyekben, a másik embert látjuk, akitől félünk. De csak részben van igazuk: a jövővel kapcsolatban is sok bennünk a bizonytalanság, az újdonságokkal gyakran nehéz megbarátkozni, és a környezetünkben egyre nagyobb számban feltűnő, okos gépek is aggodalommal tölthetnek el bennünket.

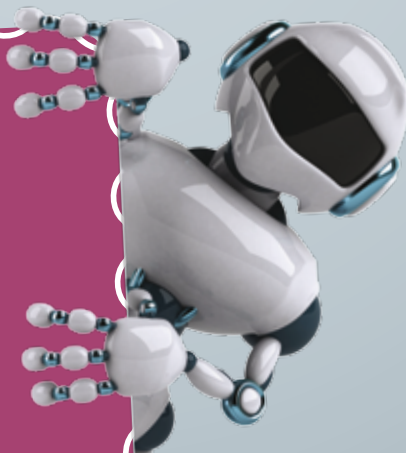
1. Gyűjtsd össze a különböző könyvekben, filmekben megismert robotszereplőket. Majd írd melléjük, hogy szerinted veszélyesek, szerethetők, ellenségesek vagy támogatóak. Milyenek? Bővítsd a listát a barátaid segítségével, és amikor már jó hosszú, csoportosítsátok az eredményeket, beszéljétek meg a tanulságokat. Végül szavazzátok meg, ki a kedvencetek!

2. Szerinted lesz-e a jövőben

- vezető nélküli autó;
- robotdadus;
- versíró és zeneszerző számítógép;
- gépszakács;
- robot-újságíró?

3. Tudtad, hogy számos általános iskolában vannak szakkörök, ahol a gyerekek robotokat építenek és programoznak a tanáraikkal, majd versenyeken vesznek részt, ahol robotjaik képességeit mérik össze? Ugye, belátod, hogy a robot ügyessége valójában a gyerekek ügyességét méri?

Az igazi kérdés azonban, hogy vajon a robotok *ma milyen szerepet kapnak az életünkben*. Milyen mesterséges intelligencia-megoldásokat használunk a hétköznapi életben? Ha utánajársz a kérdésnek, különös, izgalommal teli világba kalandozhatsz. Tudósok és mérnökök seregei dolgoznak azon, hogy egyre nagyobb tudású eszközök egyre több területen könnyítsék meg az életünket és a munkákat.

Z. KARVALICS LÁSZLÓ

